

INNHOLD

KAPITTEL 1	
INNLEDNING	9
1.1 Bokens tema og metode	9
1.2 Innflytelse, makt og etisk bevissthet.....	10
1.3 Etikk som undervisningsfag ved juridiske læresteder	13
1.4 Den videre fremstillingen	14
KAPITTEL 2	
SENTRALE BEGREPER.....	15
2.1 Innledning.....	15
2.2 Juss og etikk.....	15
2.3 Moral.....	18
2.4 Rettsnormer og moralnormer.....	20
2.5 Rollemoral	22
2.6 Allmenmoral.....	24
2.7 Profesjonsetikk	25
KAPITTEL 3	
ETISKE RETNINGSLINJER FOR UTVALGTE JURISTROLLER.....	27
3.1 Innledning.....	27
3.2 Forvaltningsjuristen	27
3.3 Advokaten	28
3.4 Dommeren	35
3.5 Politijuristen.....	36
3.6 Universitetsjuristen.....	37
3.7 Å analysere en profesjonsetisk problemstilling	39

KAPITTEL 4	
JURISTSTANDEN I ET KJØNNSPERSPEKTIV	41
KAPITTEL 5	
ADVOKATERS ROLLEMORAL.....	47
5.1 Innledning.....	47
5.2 Synliggjøring og selvregulering	48
5.2.1 Synliggjøring	48
5.2.2 Selvregulering.....	50
5.3 Førende prinsipper for advokatrollen	53
5.3.1 Presentasjon av prinsippene.....	53
5.3.2 Partsprinsippet	54
5.3.3 Klientkontrollprinsippet	58
5.3.4 Nøytralitetsprinsippet	64
5.3.5 Uavhengighetsprinsippet	67
5.4 De fire hovedprinsippenes indre sammenheng	70
5.5 Andre sentrale prinsipper for advokatrollen	71
5.6 Rådgiver og talsmann.....	74
5.7 Et institusjonelt perspektiv	76
5.8 Forsvar for rollemodellen	80
5.9 Utfordringer ved det kontradiktoriske system	82
KAPITTEL 6	
INTEGRITET OG KOGNITIV DISSONANSTEORI.....	85
6.1 Integritet.....	85
6.2 Kognitiv dissonans.....	89
6.3 Rollefarge.....	91
6.4 Rettferdiggjøring	93
6.5 Overbevisning og identifikasjon	94
KAPITTEL 7	
HANDLINGSVALG OG LYDIGHET	97
7.1 Lydighet.....	97
7.2 Handlingsvalg og kontekst	99
7.2.1 Innledning	99
7.2.2 Milgram-eksperimentet	99
7.2.3 Ondskapens banalitet	104
7.3 Sosial identifikasjon	107
7.4 Betydningsfulle andre og kamouflerte første steg.....	111
7.5 Gjentatt forsterkning.....	114

7.6 Konformitet og gruppepolarisering	117
7.7 Holdningsmotstridende forsvarsprosess.....	120
7.8 Ansvarsforvirring og sosial erkjennelsesteori	121
7.9 Å skyldes på offeret	126
7.10 Overdrivelse som forsvar.....	127
7.11 Å spille roller	128
7.12 Sosial identifikasjon og motstandsevne	130
7.13 Integritet og rollemoral.....	131
KAPITTEL 8	
Å FREMME RETT OG HINDRE URETT	137
8.1 Innledning.....	137
8.2 Utfordringer.....	137
8.2.1 Betydningen av tillit til rettsreglene.....	138
8.2.2 Å tjene systemet ved kritisk tenkning.....	140
8.2.3 Etterlevelse av rollemoralen	142
8.3 Juristroller og samfunnsansvar	144
LITTERATUR	147

LITTERATUR

BØKER OG TIDSSKRIFTER

- Andenæs, J. (2016) *Alminnelig strafferett*, 6. utgave ved Rieber-Mohn, G.F. & Sæther, K.E., Universitetsforlaget.
- Arendt, H. (1951). *The Origins of Totalitarianism*. New York, NY: Schocken Books.
- Arendt, H. (2006 (1963)). *Eichmann in Jerusalem – A Report on the Banality of Evil*. New York, NY: Penguin Books.
- Bahus, M.K. (2001). Kvinner i advokatyrket – proleterer i advokatfullmektigham. *Lov og Rett*, 7, 413–427.
- Bahus, M.K. (2014). *Beslutningsprosessen ved liv/død-avgjørelser – En empirisk studie av et utvalg av norske legers handlingsvalg ved beslutninger om livsforlengende behandling skal gis eller ikke gis til alvorlig syke og døende pasienter*. Doktoravhandling. Det medisinske fakultet, Universitetet i Oslo.
- Bernt, J.F. & Mæhle, S.S. (2007). *Rett, samfunn og demokrati*. Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Breirem, K. (2007). *På BA-HR bakke – En varslers historie*. Oslo: Bazar Forlag.
- Burger, J.M., Girgis, Z.M. & Manning, C.C. (2011). In their own words: explaining obedience to authority through an examination of participants' comments. *Social Psychological and Personality Science*, 2(5), 460–466. <https://doi.org/10.1177/1948550610397632>
- Chaikin, A.L. & Darley, J.M. (1973). Victim or perpetrator?: defensive attribution of responsibility and the need for order and justice. *Journal of Personality and Social Psychology*, 25(2), 268–275. <http://dx.doi.org/10.1037/h0033948>
- Chancer, L.S. (1987). New Bedford, Massachusetts, March 6, 1983–March 22, 1984: The «Before and after» of a Group Rape. *Gender and Society*, 1(3), 239–260.
- Chemerinsky, E. (1980). Protecting Lawyers From Their Profession: Redefining the Lawyer's Role, 5 *J. Legal Prof.* 31, 38–39.
- Christoffersen, S.A. (2011). *Profesjonsetikk – om etiske perspektiver i arbeidet med mennesker*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Crittenden, V.L., Hanna, R.C. & Peterson, A. (2009). The cheating culture: a global societal phenomenon. *Business Horizons*, 52(4), 337–346. doi: 10.1016/j.bushor.2009.02.004
- Darley, J.M. & Lantané, B. (1968). Bystander intervention in emergencies: diffusion of responsibility. *Journal of Personality and Social Psychology*, 8(4), 377–383.

- Dawson, L.M. (1995). Women and men, morality and ethics. *Business Horizons*, 38(4), 61–68.
- Eckhoff, T. & Helgesen, J.E. (2001). *Rettskildelære*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Eidhamar, L.G. (2017). Spenningsfylte endringer – holdninger til kjønnsroller og homofili hos kristne og muslimer i Norge. *Kirke og kultur*, 122(1), 6–22.
- Eskeland, S. (2007). Justismord – språk og realiteter. *Lov og Rett*, 46(7), 437–440.
- Fine, C. (2014). His brain, her brain? *Neuroscience*, 346(6212), 915–916.
- Freedman, J.L. & Fraser S.C. (1966). Compliance without pressure: the foot-in-the-door technique. *Journal of Personality and Social Psychology*, 4(2), 155–202.
- Føllesdal, A. (2006). *Å fremme rett og hindre urett: Om Juristetik*. Hentet 19.11.2019 fra <https://www.uio.no/studier/emner/jus/jus/JFEXFAC04/v07/undervisningsmateriale/Follesdal-juristetik-ex-fac-2006.rtf>
- Gibson, S. (2019). Obedience without orders: expanding social psychology's conception of «obedience». *British Journal of Social Psychology*, 58(1), 241–259.
- Graver, H.P. (2011). *Hva er rett*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Griggs, R.A. (2015). The Kitty Genovese story in introductory psychology textbooks: fifty years later. *Teaching of Psychology*, 42(2), 149–152.
- Hall, N., Haraldsen, H.I., Myhrer, T-G., Sandbukt, U., Syse H. & Fanebust, A. (red.) (2019). *Juss og etikk*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Halvorsen, M. (2018). Forskningsetikk for jurister. *Tidsskrift for Rettsvitenskap*, 131(5), 534–574.
- Halvorsen, V. (2003). *Profesjonsetikk, rollemoral og allmennmoral*. Paper fremlagt på Profesjonsetisk workshop, 19–20. juni 2003. NTNU Trondheim.
- Haney, C., Banks, C. & Zimbardo, P. (1973). Interpersonal dynamics in a simulated prison. *International Journal of Criminology and Penology*, 1, 69–97.
- Hargett, T. (2013). The Alameda Incident Perspectives. *PSDiver Monthly*, 101(8), 6–10.
- Haslam, N., Loughnan, S. & Perry, G. (2014). Meta-Milgram: an empirical synthesis of the obedience experiments. *PLOS ONE* 9(4), e93927.
- Haslam, S.A. & Reicher, S. (2012). Contesting the «nature» of conformity: what Milgram and Zimbardo's studies really show. *PLoS Biology*, 10(11), e100126. doi: 10.1371/journal.pbio.1001426
- Haslam, S.A. & Reicher, S. (2018). A truth that does not always speak its name: how Hollander and Turowets's findings confirm and extend the engaged forllowership analysis of harm-doing in the Milgram paradigm. *British Journal of Social Psychology*, 57, 292–300.
- Haugstad, O. (2018). Rollelek og språkstimulering. *Norsk Tidsskrift for Logopedi*, 2, 48–50.
- Hjort, E.C. (1995). Forretningsadvokater og etikk. *Tidsskrift for forretningsjus*, 1, 112–116.
- Høgberg, A.P. & Sunde, J.Ø. (2019). *Juridisk metode og tenkemåte*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Hollander, M.M. & Turowetz, J. (2017). Normalizing trust: participants' immediately posthoc. *Psychology*, 56, 655–674.

- Hollander, M.M. & Turowetz, J. (2018). Multiple compliant processes: a reply to Haslam and Reicher on the engaged followership explanation of «obedience» in Milgram's experiments. *British Journal of Social Psychology*, 57, 301–309.
- Hovlid, E.L. (2017). Profesjonsetikk som rettskilde i norsk rett. *Tidsskrift for Rettsvitenskap*, 02-03/17, 247–281.
- Kolstad, A. (2011). Veien til Utøya – og kursen videre. *Tidsskrift for norsk psykologforening*, 48(11), 1114–1115.
- Korsvik, T.R. (2017). Kvinnelige jurister i Akademia: ikke lenger «inntrenger i en mannskultur». *Tidsskrift for kjønnsforskning*, 41(1), 39–54.
- Korsvik, T.R. & Linnet, G.B. (2017). *Juss og kjønn. En rapport om kjønnsbalanse blant de fast vitenskapelig ansatte ved Det juridiske fakultet og om integrering av kjønnsperspektiver på masterstudiet i rettsvitenskap*. Universitetet i Oslo.
- Lerner, M.J. (2003). The justice motive: where social psychologists found it, how they lost it, and why they may not find it again. *Personality and Social Psychology Review*, 7(4), 388–399.
- Lilleholt, K. (2004). Etik og jurister. *Lov og Rett*, 01-02/2004, 1–2.
- Luban, D. (1988). *Lawyers and justice. An ethical study*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Luban, D. (2003). Integrity: Its causes and cures. *Fordham Law Review*, 72, 279–310.
- McFall, L. (1987). Integrity. *Ethics*, 98(1), 5–20.
- McGowan, R.J. & Buttrick H.G. (2015). Moral responsibility and legal liability, or, ethics drives the law. *Journal of Learning in Higher Education*, 11(2), 9–13.
- Milgram, S. (1963). Behavioural study of obedience. *Journal of Abnormal and Social Psychology*, 67, 371–378. <https://doi.org/10.1037/h0040525>
- Milgram, S. (1965). Some conditions of obedience and disobedience to authority. *Human Relations* 18(1), 57–76.
- Milgram, S. (1974). *Obedience to authority*. New York, NY: Harper Collins Publishers Inc.
- Nordhus, A. (1968). *Jeg tar saken*. Oslo: Pax Forlag.
- Normann, J. (2015). God advokatskikk og etiske rammer for utøvelse av advokatyrket. I: Knudzon, S. (red.), *Å være advokat* (s. 293–323). Oslo: Universitetsforlaget.
- Reicher, S. & Haslam, A. (2006). Rethinking the psychology of tyranny: the BBC prison study. *The British Psychological Society*, 45, 1–40.
- Reicher, S. & Haslam, A. (2011). After shock? Towards a social identity explanation of the Milgram «obedience» studies. *British Journal of Social Psychology*, 50, 163–169.
- Reicher, S., Haslam, A. & Smith, J.R. (2012). Working toward the experimenter: reconceptualizing obedience within the Milgram paradigm as identification-based followership. *Perspectives on Psychological Science*, 7(4), 315–324.
- Reis, H.T. & Carothers, B.J. (2014). Black and white or shades of gray: are gender differences categorical or dimensional? *Current Directions in Psychological Science*, 23(1) 19–26.
- Rem, H. (2005). *Staff*. Oslo: Schibsted.

- Rentsler, C.A. (2011). An urban physiognomy of the 1964 Kitty Genovese murder. *Space and Culture*, 14(3), 310–329.
- Rhode, D. (1995). Into the valley of ethics: professional responsibility and educational reform. *Law & Contemporary Problems*, 58, 139–151.
- Rhode, D.L. (2003). If integrity is the answer, what is the question? *Fordham Law Review*, 72(2), 333–344.
- Robberstad, A. (2003). Lena Ebervall: försvararens roll. *Tidsskrift for rettsvitenskap*, 1(116), 129–133.
- Robberstad, A. (2018). *Sivilprosess*. (4. utg.). Bergen: Fagbokforlaget.
- Ronson, J. (2015). *So you've been publicly shamed*. New York, NY: Picador.
- Ruyter, K., Solbakk, J. & Førde, R. (2000). *Medisinsk etikk: En problembasert tilnærming*. Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Schwartz, M.L. (1978). The professionalism and accountability of lawyers. *California Law Review*, 66, 669–697.
- Shaw, W.H. (2015). *Business ethics*. (9. utg.). Boston, MA: CENGAGE Learning.
- Siems, M.M. & Mac Sithigh, D. (2012). Mapping legal research. *The Cambridge Law Journal*, 71(3), 651–676.
- Skoghøy, J.E.A. (2018). *Rett og rettsanvendelse*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Stridbeck, U. (2008). Justis-ord. *Lov og Rett*, 2(47), 124–125.
- Sund, B. (2015). Just an illusion of equality? The gender diversity paradox in Norway. *Scandinavian Journal of Business Research*, 29, 157–183.
- Taraldrud, K.E. (2018). *Oversikt over rettskildene*. Oslo: Cappelen Damm akademisk.
- Tranøy, K.E. (1998). *Det åpne sinn: Moral og etikk mot et nytt årtusen*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Vaags, R.H. (2004). *Etikk*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Wilhelmsen, J.F. & Woxholth G. (2003). *Juristetikk*. Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Woxholth, G. (2018). *God advokatskikk*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS.

LOVER OG FORSKRIFTER

- Lov om vern mot tobakkskader 9. mars 1973 nr. 14.
- Lov om svangerskapsavbrudd av 13. juni 1975 nr. 50.
- Lov om gjeldsforhandling og konkurs av 8. juni 1984 nr. 58.
- Lov om årsregnskap m.v. av 17. juli 1998 nr. 56.
- Lov om vern mot hvitvasking og terrorfinansiering av 6. mars 2009 nr. 11 § 4 andre ledd nr. 3.
- Lov om organisering av forskningsetisk arbeid, 28. april. 2017 nr. 23.
- Forskrift til domstolloven kapittel 11 (advokatforskriften). FOR-1996-12-20-1161.

RETTSPRAKSIS

Rt. 1970, s. 1378	LE-1993-1645
Rt. 1994, s. 1149	LE-1994-2500
Rt. 2000, s. 1948	LE-2001-666
Rt. 2002, s. 1717	LB-2006-64800
Rt. 2006, s. 633	
Rt. 2008, s. 996	TNESS-2001-51
Rt. 2010, s. 612	TOSLO-2004-55053
Rt. 2010, s. 1638	TOSLO-2011-188627-24
Rt. 2012, s. 608	

OFFENTLIGE UTREDNINGER

NOU 2011: 14
 NOU 2017: 5
 NOU 2015: 3
 NOU 1999: 25
 Ot.prp. nr. 22 (2008–2009)
 Dokument nr. 15 (1995–1996) «Lundrapporten»

ARTIKLER OG NETTSTEDER

Aftenposten (2018, 30. oktober). Abortloven tåler debatt. Hentet 02.01.2019 fra <https://www.aftenposten.no/meninger/leder/i/9m1dWE/Aftenposten-mener-Abortloven-taler-debatt>

Bahus, M. & Johnson Hov, D.K. (2006). Hva kjennetegner en god advokat? *Fædrelandsvennen*.

BBC News (2010, 26. januar). Profile: Elizabeth Wilmshurst. Hentet 19.07.2019 fra http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/8480410.stm

Benum, E. (2015, 25. november). Kvinnerevolusjon i utdanning og arbeid. Hentet 19.07.2019 fra <https://www.norgeshistorie.no/oljealder-og-overflod/kommunikasjon-og-kunnskap/1930-kvinnerevolusjon-i-utdanning-og-arbeid.html>

Brenna, J.G. (2008, 12. januar). Uforståelig angst for det seksuelle. VG. Hentet 22.01.2018 fra <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/lommemannen-saken/uforstaaelig-angst-for-det-seksuelle/a/508525/>

Burger, J.M. (2009). Replicating Milgram. Would Seople Still Obey Today? *American Psychologist*, vol. 64, no. 1, 1–11.

CBC San Francisco (2011, 8. juni). Alameda Police Release Memorial Day Drowning 911 Calls. Hentet 15.08.2019 fra: <https://sanfrancisco.cbslocal.com/2011/06/08/alameda-police-release-memorial-day-drowning-911-calls/>

Civita AS. Liberal tankesmie. Hentet 26.09.2019 fra <https://www.civita.no/politisk-ordbok/hva-er-et-prinsipp>

- Cogorno, I. (2017, 12. november). Christina (20) brøt ut av Jehovas vitner og ble utstøtt: Jeg ble hjernevasket. *Dagbladet*. Hentet 15.02.2019 fra <https://www.dagbladet.no/nyheter/christina-20-brot-ut-av-jehovas-vitner-og-ble-utstott--jeg-ble-hjernevasket/68858393>
- Dagens Næringsliv (2003, 12. september). BA-HR advokat brøt god advokatskikk. Hentet 19.07.2019 fra <https://www.dn.no/samfunn/ba-hr-advokat-brot-god-advokatskikk/1-1-283590>
- Dahl, T.N. (2018, 28. mai). Kvinnelige advokater «lønnsstraffes» når de får barn. *Advokatbladet*. Hentet 05.05.2019 fra <https://www.advokatbladet.no/kvinneutvalget-lonnsforskjeller-partnerdebatten/kvinnelige-advokater-lonnsstraffes-nar-de-far-barn/113572>
- Dahl, T.N. (2018, 2. oktober). Mager økning av antall kvinnelige partnere. *Advokatbladet*. Oppdatert 9. april 2019. Hentet 05.05.2019 fra <https://www.advokatbladet.no/advokatbransjen-kvinneandel-kvinneutvalget/mager-okning-av-antall-kvinnelige-partnere/115027>
- Dalsklev, M. & Eimot, K. (2014, 8. mars). En studie av konformitet. Publisert på psykologisk.no, oppdatert 3. november 2017. Hentet 15.08.2019 fra <https://psykologisk.no/2014/03/en-studie-av-konformitet/>
- Danielsen, P. (2012, 8. juni). Lippestad svikter. *Kronikk i Aftenposten*. Hentet 19.07.2019 fra <https://www.aftenposten.no/mening/kronikk/i/4qlw6/Lippestad-svikter>
- Database for statistikk om høgre utdanning, DBH. Hentet 26.09.2019 fra <https://dbh.nsd.uib.no/>
- Den norske advokatforening, Bransjeundersøkelse 2018. Hentet 26.09.2019 fra https://www.advokatforeningen.no/globalassets/3387/bransjeundersokelsen_2018.pdf
- Der Spiegel, Der Erinneren, nr. 7 / 9.2.2019, s. 34–36.
- Eriksen, N. og NTB (2018, 17. april). Sluttet som økokrim-leder etter trusler i Tønnesaken. *Dagbladet*. Hentet 19.07.2019 fra <https://www.dagbladet.no/nyheter/sluttet-som-okokrim-leder-etter-trusler-i-tonne-saken/69717819>
- Eliot, L., Neurosexism: the myth that men and women have different brains, <https://www.nature.com/articles/d41586-019-00677-x>
- Fædrelandsvennen (2019, 16. juli). Leder: Strengere røykelov kommer. Hentet 19.07.2019 fra <https://www.fvn.no/mening/leder/i/3Jxg39/Leder-Strengere-roykelov-kommer>
- Færaas, A. (2013, 7. juni). USA overvåker sosiale medier. *Aftenposten*. Hentet 01.02.2019 fra <https://www.aftenposten.no/verden/i/6qRe/--USA-overvaker-sosiale-medier>
- Grønning, L.H. & Utheim, E.B. (2010, 7. september). Gir gaver for å kapre klienter. *VG*. Hentet 19.07.2019 fra <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/O4a31/gir-gaver-for-aa-kapre-klienter>
- Grønning, T.B. (2019, 8. mars). Kvinnelige jurister tjener 180.000 mindre enn menn i samme stilling. *Juristen*. Hentet 05.05.2019 fra <https://juristen.no/nyheter/2019/03/rapport-kvinnelige-jurister-tjener-180000-mindre-enn-menn-i-samme-stilling>
- Halrynjo, S. (2008). «Kjønn, karriere og omsorgsansvar blant jurister», AFI-notat 8/2008. Oslo: Arbeidsforskningsinstitutt.

- Hammershei Slevigen, H., Børke, A. & Anderson Langseth, E. (2019, 22. februar).
 Permisjonsdebatten: 6000 fedre og barn får ikke pappaperm. Vil du slåss for oss,
 Ropstad? *VG Debatt*. Hentet 19.07.2019 fra <https://www.vg.no/nyheter/meninger/i/J1aE74/permisjonsdebatten-6000-fedre-og-barn-faar-ikke-pappaperm-vil-du-slaass-for-oss-ropstad>
- Hamre, K. (red.), Sandnes, T., Egge-Hoveid, K., Sandvik, L., Drahus, K.M., Engvik, M.,
 Stene, R. & Kraakenes, K. (2018). Dette er kvinner og menn i Norge 2018. *Statistisk
 sentralbyrå*, s. 35 og s. 22.
- Hanssen, K. (2015, 21. mai). Her er 11 av verdens verste land å være homofil.
Aftenposten. Oppdatert 23. august 2017. Hentet 19.07.2019 fra <https://www.aftenposten.no/verden/i/alg5/Her-er-11-av-verdens-verste-land-a-vare-homofil>
- Haugen, S.O. (2009, 25. juni). Klager Brynjar Meling til disiplinærutvalget. *Hegnar.no*.
 Hentet 30.06.2017 fra <http://www.hegnar.no/Nyheter/Politikk/2009/06/Klager-Brynjar-Meling-til-disiplinaerutvalget>
- Innstillingsrådet for dommere. Hentet 26.09.2019 fra <https://www.domstol.no/innstillingsradet/ledige-dommerembeter/soknadsprosessen/9-Forholdet-mellom-innstillingsradet-og-DASekretariatet/>
- Johansen, O.H. (2013, 22. august). Kan overvåke 75 % av all nettrafikk i USA. *www.tek.no*.
 Hentet 01.02.2019 fra <https://www.tek.no/artikler/kan-overvake-75-prosent-av-all-nettrafikk-i-usa/136655>
- Justis- og beredskapsdepartementet. «Oppfølging av NOU 2015: 3, Advokaten i
 samfunnet – valg av modell for nytt tilsyns- og disiplinærssystem», brev datert
 28. mai 2018, ref. 17/6299.
- Kandidatløftet ved universitetet i Oslo: hentet 14.10.19 fra: <https://www.uio.no/studier/program/jus/hva-lerer-du/>
- Kjøll, G. (2015, 28. oktober). Integritet. *Store norske leksikon*. Hentet 01.02.2019 fra
<https://snl.no/integritet>.
- Konstad, M. (2018, 17. april). Dette er Tønne-saken. *NRK*. Hentet 17.01.2019 fra https://www.nrk.no/norge/dette-er-_tonne-saken_-1.14010968
- Kristiansen, N. (2018, 18. september). «Kjent eksperiment avslørt som spill»,
Aftenposten. Hentet 14.11.2019 fra <https://www.aftenposten.no/viten/i/3jbokP/kjent-eksperiment-avsloert-som-skuespill-naa-maa-laereboekene-skrives-om>
- Krokfjord, T.P. & Granly Meldalen, S. (2012, 10. april). Her er sannheten om Knights
 Templar. *Dagbladet*. Hentet 03.08.2017 fra <http://www.dagbladet.no/nyheter/her-er-sannheten-om-knights-templar/63310973>
- Madshus, K. (2017, 26. februar). 38 personer ble sagt å være vitner til «drapet som endret
 Amerika» uten å gripe inn. Men så enkelt var det ikke. *Dagbladet*. Hentet 19.07.2019
 fra <https://www.dagbladet.no/kultur/38-personer-ble-sagt-a-vaere-vitner-til-drapet-som-endret-amerika-uten-a-gripe-inn-men-sa-enkelt-var-det-ikke/67210246>
- McLeod, S. (2017). The Milgram Shock Experiment. *Simply Psykology* (nett). Hentet
 19.07.2019 fra <https://www.simplypsychology.org/milgram.html>

- Meland, A. (2002, 13. desember). BA-HR-advokat skylder 20 millioner. *Dagbladet*. Hentet 14.07.2017 fra <http://www.dagbladet.no/nyheter/ba-hr-advokat-skylder-20-mill/65854848>
- Muladal, A., & Gedde, S.D. (2018, 3. mai). Hyller BA-HR direktør som våget å varsle, *Dagbladet*. Hentet 14.11.2019 fra <https://www.dagbladet.no/nyheter/hyller-ba-hr-direktoren-som-vaget-a-varsle/69765555>
- Niehoff, L.M. (2006). What Makes It Tough Teaching Legal Ethics. www.eddigest.com. Hentet 19.07.2019 fra <https://eric.ed.gov/?id=EJ769352>
- Nordby, M.G. (2019, 1. april). Den gode juristen. *Rett 24*. Hentet 19.07.2019 fra <https://rett24.no/articles/den-gode-juristen>
- Nordbø, B. (2018, 11. desember). Integritet. I *Store norske leksikon*. Hentet 17. oktober 2019 fra <https://snl.no/integritet>
- Norges domstoler. Hentet 26.09.2019 fra <https://www.domstol.no/straffesak/aktorene-i-retten/dommere/etiske-prinsipper-for-dommeratferd/>
- Norum, H. (2018, 11. januar). Slik har #metoo truffet norsk politikk, NRK. Hentet 17.10.18 fra https://www.nrk.no/norge/slik-har-_metoo-truffet-norsk-politikk-1.13861278
- NTB (2011, 14. oktober). Jussekspert kritisk til Lippestads forsvar av Breivik. Hentet 14.11.2019 fra <https://www.aftenposten.no/norge/i/KMEn6/jussekspert-kritisk-til-lippestads-forsvar-av-breivik>
- NTB (2017, 15. september). FN: sulten i verden øker – 815 millioner er underernært. *Adresseavisen*. Hentet 22.01.2018 fra <https://www.adressa.no/nyheter/utenriks/2017/09/15/FN-Sulten-i-verden-%C3%B8ker-%E2%80%93-815-millioner-er-underern%C3%A6rt-15311696.ece>
- Ordnett.no. «Partisan politics» og «partisan (politikk)», engelsk-norsk ordbok. Hentet 10.02.2019 fra <https://www.ordnett.no/search?search=partisan&lang=en>
- Ordnett.no. «Rolle» Hentet 10.10.2019 fra: <https://www.ordnett.no/search?language=no&phrase=rolle>
- Partapuoli, K.H. (2018, 13. november). Endrer Norge Abortloven vil det kunne gi uheldige ringvirkninger i verden». *Dagbladet Meninger*. Hentet 02.01.2019 fra <https://www.dagbladet.no/kultur/ender-norge-abortloven-vil-det-kunne-gi-uheldige-ringvirkninger-i-verden/70446358>
- Ravndal, D., Brenna, J.G., Andersen, G. & Hopperstad, M.S. (2011, 8. desember). Lippestad: Hvorfor skal vi kreve ny rapport? VG (nett). Hentet fra <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/Owg23/lippestad-hvorfor-skal-vi-kreve-ny-rapport>
- Reportasje i VG (nett) publisert 6. mars 2002, oppdatert 25. februar 2003, «Per må beholde sine forsvarere». Hentet 14.11.2019 fra <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/7ll4K3/per-maa-beholde-sine-forsvarere>
- Reportasje i VG (nett) publisert 22. mars 2002, oppdatert 25. mars 2003, «Splittelse til det siste». Hentet 14.11.2019 fra <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/qnneye/splittelse-til-det-siste>

- Rønning, A.J. (2009, april). Jurystrid, *Advokatbladet* nr. 4, s. 24–25.
- Rønning, A.J. (2010, mars). Innsatt ble nektet å ringe advokaten sin. *Advokatbladet* nr. 3 for 2010. Hentet 19.11.2019 fra [https://www.advokatbladet.no/files/2019/04/03/Advokatbladet_0319\(3\).pdf](https://www.advokatbladet.no/files/2019/04/03/Advokatbladet_0319(3).pdf)
- Rønning, A.J. (2010, 18. august). Forsvarerne presses til å dele ut gaver. *Advokatbladet* nr. 8 for 2010. Hentet 19.07.2019 fra <http://viewer.zmags.com/publication/29e539a6#/29e539a6/4>
- Sagdahl, M. (2018, 20. februar). Etikk. *Store norske leksikon*. Hentet 04.05.2019 fra <https://snl.no/etikk>
- Samuel, L.R. (2019, oktober). The «Genovese Syndrome», *Psychology Today*, 10. januar 2014. Hentet fra: <<https://www.psychologytoday.com/intl/blog/psychology-yesterday/201401/the-genovese-syndrome> 17>
- Schmidt, N. (2015, 4. november). 100 år siden «uekte» barn fikk arverett. *Advokatbladet*. Hentet 26.11.2018 fra <http://www.advokatbladet.no/2015/11/100-ar-siden-uekte-barn-fikk-arverett/>
- Siverts, H. & Fagernes Johannessen, S. (2013, 14. mars). Kulturel relativisme. *Store norske leksikon*. Hentet 26.09.2019 fra <https://snl.no/kulturelrelativisme>
- Skjevestad, H. (2016, 19. april). Burde ikke jobbe gratis for Breivik. *Advokatbladet*. Hentet 09.09.2019 fra <https://www.advokatbladet.no/burde-ikke-jobbe-gratis-for-breivik/109721>
- Skjevestad, H. (2019, 19. mars). Å bedre kjønnsbalansen i advokatbransjen er et problem vi må løse i fellesskap. *Advokatbladet*. Hentet 05.05.2019 fra <https://www.advokatbladet.no/kvinneutvalget/a-bedre-kjonnbalansen-i-advokatbransjen-er-et-problem-vi-ma-lose-i-fellesskap/138743>
- Smith, M. (2010, 21. september). Ubetinget fortrolighet. *Dagens Næringsliv*, s. 36–37
- Solem, L.K., Helsingeng, T. & Bakke, T. (2010, 27. september). Slik ble Arne Treholt overvåket. *VG*. Hentet 01.02.2010 fra <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/KobP4/slik-ble-arne-treholt-overvaaket>
- Statistisk sentralbyrå. Faktaside om innvandring. *ssb.no*. Hentet 19.07.2019 fra <https://www.ssb.no/befolkning/faktaside>
- Store norske leksikon (2017, 3. oktober). Leon Festinger. Hentet 06.05.2019 fra https://snl.no/Leon_Festinger
- Store norske leksikon. (2018, 3. desember). Enron Corporation. Hentet 09.09.2019 fra https://snl.no/Enron_Corporation
- Svartdal, F. (2014, 4. desember). Lydighet. *Store norske leksikon*. Hentet 10.02.2019 fra <https://snl.no/lydighet>
- Svartdal, F. (2018, 22. mai). Kognitiv dissonans. *Store norske leksikon*. Hentet 01.02.2019 fra https://snl.no/kognitiv_dissonans
- Tallaksen, S. (2012, 9. februar). Bestrider ikke diagnosen. *Klassekampen*. Hentet 14.01.2019 fra <https://www.klassekampen.no/59895/article/item/null/bestrider-ikke-diagnosen>

- Tangnes, J. (2004, 23. desember). Advokater kaprer klienter i fengsel. *Dagbladet*. Hentet 19.07.2019 fra <https://www.dagbladet.no/nyheter/advokater-kaprer-klienter-i-fengsel/66024691>
- Tvedten, H.M. (2007, 5. august). Ny lov om overvåkning vedtatt i USA. *Dagbladet*. Hentet 01.02.2019 fra <https://www.dagbladet.no/nyheter/ny-lov-om-overvakning-vedtatt-i-usa/66366700>
- Udland, P.M. (2018, 4. desember). Bedrifter ber om råd: Ønsker å kjøpe fedre ut av pappaperm. *Dagsavisen*. Hentet 23.02.2019 fra <https://www.dagsavisen.no/innenriks/bedrifter-ber-om-rad-onsker-a-kjope-fedre-ut-av-pappapermen-1.1243295>
- Utgård, K.A. (2010, 1. oktober). «Etske prinsipp for dommaråtfærd». Foredrag på årsmøtet i Den norske dommerforening.
- Vassnes, B. (2014, 2. oktober). Misforstått ondskap. *Klassekampen*, s. 13.
- VG (2002, 20. desember). Advokater og revisorer i søkelyset. Oppdatert 25. februar 2003. Hentet 14.07.2017 fra <http://www.vg.no/nyheter/innenriks/finance-credit/advokater-og-revisorer-i-soekelyset/a/8216297/>
- VG (2018, 22. januar). Metoo i Norge og i verden. Lederartikkel. Hentet 23.02.2019 fra <https://www.vg.no/nyheter/meninger/i/2134kl/metoo-i-norge-og-i-verden>
- Viggen, E.D. (2019, 14. februar). Marit brøt med Jehovas vitner som 18-åring. Nå har hun en melding til sosialarbeidere. *Dagsavisen*. Hentet 19.07.2019 fra <https://www.dagsavisen.no/innenriks/marit-brot-med-jehovas-vitner-som-18-aring-na-har-hun-en-melding-til-sosialarbeidere-1.1278409>
- Wilmshurst, E. (2016, 7. juli). We ignored the rule of law – the result was Iraq. *The Guardian*. Hentet 31.01.2019 fra <https://www.theguardian.com/commentisfree/2016/jul/07/ignored-rule-law-war-result-was-iraq-un-charter-foreign-office-lawyer-2003>
- Yndestad, M. Nordland (2005, 20. februar). Mysteriet Hollekim. *Bergensavisen*. Hentet 19.07.2019 fra <https://www.ba.no/drap/mysteriet-hollekim/s/1-41-1468965>
- Åsebø, S. (2017, 9. juni). Anders Behring Breivik har skiftet navn. *VG*. Hentet 14.01.2019 fra <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/3AL7e/anders-behring-breivik-har-skiftet-navn>
- Aass Kristiansen, A. (2009, 25. juni). Vil sette Siv Jensen i forvaring hvis jeg blir statsminister. *Dagbladet*. Hentet 15.02.2019 fra <https://www.dagbladet.no/nyheter/vil-sette-siv-jensen-i-forvaring-hvis-jeg-blir-statsminister/65238156>
- Aavitsland, V.L., (2017, 2. november). Hannah Arendt. I *Store norske leksikon*. Hentet 16.10.2019 fra https://snl.no/Hannah_Arendt